

Fjällklockans förskola

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

2018

Rev. 2017-12-20

Innehållsförteckning

Inledning	3
Mål	3
Arbetsätt	3
Definitioner	4
Diskrimineringslagen	4
Diskriminerings grunder	5
Främjande del	6
Förebyggande del	8
Åtgärdande del	9
Utvärdering och uppföljning	10
Bilaga 1 (Nya mallen)	11

Inledning

Syftet med denna plan är att främja barns lika rättigheter och den bygger på FN:s barnkonvention och regleras av diskrimineringslagen och skollagen.

Det finns sju diskrimineringsgrunder som omfattas av lagens diskrimineringsförbud: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder och bristande tillgänglighet.

Mål

Förskolans mål är att skapa trygghet och trivsel. Personalen arbetar för en miljö som kännetecknas av värme och engagemang där det finns tydliga gränser mot oacceptabla beteenden. Barnen ska aktivt delta i detta arbete.

Arbetsätt

Vi arbetar för att ge barnen en god självbild.

Vi arbetar för att utforma en god och trygg miljö för alla på förskolan.

Vi arbetar för att ge barnen kunskaper om vår omvärld och sociala färdigheter för vårt samhällsliv.

Vi tar alla barn på allvar.

Kränkningar stoppas genast av vuxen som ser eller hör dessa.

Det är den vuxnes ansvar att uppmärksamma och agera i en situation där ett barn kan känna sig utsatt eller kränkt.

Vi samarbetar med vårdnadshavarna genom att vi informerar om vårt arbete med planen mot kränkande behandling och diskriminering samt att vi uppmanar vårdnadshavarna att vara uppmärksamma på eventuella kränkningar och trakasserier på förskolan.

Det är olagligt att kränka någon.

Alla barn har rätt till att:

- Känna sig trygga
- Bli respekterade av andra barn och vuxna
- Vara med i gemenskapen
- Få stöd för att kunna lösa konflikter

Definitioner

Diskriminering-Diskriminering avses när förskolan behandlar ett barn sämre än andra barn och handlingen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Trakasserier-Ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Annan kränkande behandling- Ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker ett barns värdighet. T.ex. om någon upprepade gånger blir retad för något. Om någon inte får vara med de andra eller våld, som slag, sparkar, knuffar och hot.

Diskrimineringslagen

Det finns olika former av diskriminering enligt lagen 4 § I denna lag avses med diskriminering

1. direkt diskriminering: att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, har behandlats eller skulle ha behandlats i en jämförbar situation, om missgynnandet har samband med kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
2. indirekt diskriminering: att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som kan komma att särskilt missgynna personer med visst kön, viss könsöverskridande identitet eller uttryck, viss etnisk tillhörighet, viss religion eller annan trosuppfattning, viss funktionsnedsättning, viss sexuell läggning eller viss ålder, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga för att uppnå syftet.
3. bristande tillgänglighet: att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till
  - de ekonomiska och praktiska förutsättningarna,
  - varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt
  - andra omständigheter av betydelse.

4. trakasserier: ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.
5. sexuella trakasserier: ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet.
6. instruktioner att diskriminera: order eller instruktioner att diskriminera någon på ett sätt som avses i 1–5 och som lämnas åt någon som står i lydads- eller beroendeförhållande till den som lämnar ordern eller instruktionen eller som gentemot denna åtagit sig att fullgöra ett uppdrag. Lag (2014:958).

Diskriminerings grunder

5§ I denna lag avses med

Kön- att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller uttryck- att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet- nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning- Uppfattningar som har samband med religion eller annan trosuppfattning.

Funktionsnedsättning - varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Bristande tillgänglighet innebär att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att man inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att personen i fråga ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Sexuell läggning – att någon har en homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder- uppnådd levnadslängd. Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder.

Främjande del

Förskolans vardagsarbete för att främja allas lika värde och trygghet.

Hur görs barnen delaktiga i likabehandlingsarbetet?

Genom ett medvetet och kontinuerligt arbetssätt gör vi barnen delaktiga i likabehandlingsarbetet.

Vi gör detta bl.a. genom att:

Väcka barnens empati genom att i vardagen skapa förståelse för hur det kan kännas för andra i olika situationer och vad ett gott bemötande innebär. När en konflikt uppstår hjälper personalen barnen med verktyg för hur de själva kan lösa konflikter och hjälper dem att sätta ord på känslor.

Hur är man en bra kompis? Personalen jobbar medvetet med barnen om vad en bra kompis är och vad en bra kompis gör. Ett exempel på en aktivitet är att man har ett hjärta som man kallar för "kompishjärtat" Den som har hjärtat får berätta hur man är en bra kompis. Genom denna aktivitet skapas utrymme för diskussioner.

I diskussioner pratar vi om hur man gör om någon är ledsen, om man gjort någon ledsen eller ser en ledsen kompis. Hur tröstar man någon annan? Vi hjälper barnen att hitta verktyg.

Kön

Pedagogerna arbetar med att bemöta individen, inte utifrån kön. Vi arbetar främjande för att barnen ska samarbeta och leka med varandra genom t.ex. gruppindelning. Alla barn får möjlighet att delta i alla olika slags aktiviteter som erbjuds. Vi erbjuder ett varierat utbud av lekmaterial där vi undviker det mest stereotypa som t.ex. Barbie och vapen.

Vi besöker skogen som är en "neutral plats".

Vid tilltal undviker vi att använda "flickor" och "pojkar" och använder istället oss av namn, alternativt – kompisar eller – vänner!

När vi sjunger olika sånger och samtalar kring dem försöker vi använda oss av ting/djur istället för han/hon. T.ex. sången "Björnen sover". I stället för *han är inte farlig* sjunger vi *björnen är inte farlig*.

Vi synliggör likheter och olikheter genom drama, rollek, böcker och i samtal för att belysa alla människors lika värde och ge barnen perspektiv kring frågor om kön.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Alla är vi olika! När frågeställningar uppkommer är vi pedagoger öppna för barnens tankar. Vi strävar efter ett förhållningssätt där alla skall kunna reflektera över sig själva och andra utan att döma.

Etnisk tillhörighet

Vi vill medvetandegöra barnen om vårt mångkulturella samhälle och vara ett gott föredöme. Pedagogerna synliggör olika kulturer i vardagsarbetet tillsammans med barnen t.ex. genom att sjunga sånger på olika språk, räkna på olika språk, uppmärksamma mat, flaggor och hälsningsfraser. Detta för att skapa glädje och stolthet för sitt och andras ursprung.

Religion eller annan trosuppfattning

Vi vill medvetandegöra barnen kring olika religioner och att bemöta andra religioner med respekt. Detta genom att bemöta deras frågor genom att belysa och bejaka olikheter utifrån ett likabehandlingsperspektiv. Pedagogerna utgår från de religioner som finns representerade på förskolan. Vi uppmärksammar olika högtider och traditioner och samtalar med barnen om t.ex. mat, kläder och musik.

Funktionsnedsättning

Pedagogernas arbetssätt är välkomnande och inkluderande. Vi försöker se möjligheter inte hinder. Vi arbetar med att hitta bästa möjliga lösningar för barnens välmående och utveckling.

Sexuell läggning

På förskolan finns böcker med varierande familjekonstellationer. Pedagogerna läser och uppmärksammar dessa i den vardagliga verksamheten. Vid barns frågor kring "Kan man ha två mammor/pappor? Kan två mammor/pappor vara kära i varandra" svarar vi så öppet och ärligt som möjligt. Vi pedagoger måste agera professionellt och hantera barnens funderingar.

Ålder

Pedagogerna strävar efter ett likvärdigt bemötande oavsett barnets ålder. Vi ska inte använda ordet "liten" i negativ bemärkelse. Vi använder inte ordet "stor" för att beskriva ålder. Vi använder uttrycken "yngre" och "äldre" barn. När vi delar in barnen i mindre grupper anpassar vi gruppen utifrån individen.

Förebyggande del

Resultat av årets kartläggningar och planerade åtgärder: Pedagogerna anpassar arbetet med verksamheten efter barnens ålder. Vi skapar goda och tydliga grundrutiner där vi har nolltolerans mot kränkningar och trakasserier.

Vi arbetar med att dela in barnen i mindre grupper och erbjuder varierade aktiviteter som utmanar och väcker nyfikenhet och nya frågeställningar. Pedagogerna är närvarande och aktivt lyssnande i barngrupperna.

Vi uppmärksammar och diskuterar kontinuerligt vårt förhållningssätt. Dessa diskussioner är levande året igenom.

Vi förebygger genom att ha ett gemensamt förhållningssätt där vi uppmärksammar goda beteenden och undviker att uppmärksamma det negativa.

Vi bygger goda relationer pedagog/ barn och barn/barn.

Vi respekterar barnets integritet vid blöjbyte/potta/toalettbesök. En, för barnet, känd pedagog byter/torkar.

Förskolan har låga rumsavdelare så att personalen har uppsikt över barnen.

Vi vistas så mycket som möjligt i naturen. Utomhusvistelse främjar leken och likavärdet flicka/pojke.

Förflyttningar sker i mindre grupper.

Pedagogerna anpassar miljön utifrån barngruppens struktur och behov t.ex. byta från madrass till soffa och sittpuffar för att undvika stöj och knuffar.

Vi ser alla barn som kompetenta barn!

Åtgärdande del

Förskolans rutiner för att tidigt upptäcka och dokumentera diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. På kartlagda platser ser vi över rutiner samt var vi pedagoger ska ha extra närvaro. Personalen sprider medvetet ut sig i rummen och vid utevistelse för att få god uppsikt över barnen.

Miljön är förändringsbar. Vi möblerar så aktivt, tydligt och medvetet som möjligt och förändrar vid behov.

Återkommande kartläggning sker kvartalsvis. Vi observerar miljön – vad händer? – när händer det? – var händer det? Observera/dokumentera/reflektera =förändra

Pedagogerna är aktivt lyssnande och ser varje barn. Vi sätter oss in i och försöker förstå hur de mår och uppfattar olika situationer.

Vi har öppen dialog och kommunikation mellan oss pedagoger.

Vi är medvetna om hur vårt beteende påverkar barnen och vi strävar efter att vara goda förebilder. Barn skall känna tillit till oss vuxna.

Genom vårt arbete med värdegrund och barns sociala utveckling försöker vi synliggöra rätt och fel.

Vi bryter direkt för att hjälpa barnen att tillsammans hitta andra tillvägagångssätt.

Vi ger tid till samtal med barnen kring händelser som uppstår t.ex. när en gemensam rolig lek tar en annan riktning och ett barn upplever sig utsatt.

Barnen är delaktiga i det åtgärdande arbetet.

Vi använder oss av böcker och dramalek för att skapa samtal kring människors olikheter och att se dessa som tillgångar.

Vi arbetar med gruppstärkande aktiviteter bl.a. genom att dela in barnen i mindre grupper där gruppsammansättningen varierar så att alla barn får chansen att lära känna varandra.

En gruppstärkande aktivitet kan vara att spela spel tillsammans, eller träna turtagning genom att vänta på sin tur genom t.ex. ha en "knacklåda". Det kan även vara en samarbetsövning som t.ex. att duka eller hjälpas åt att bära något. I samlingsen arbetar vi gruppstärkande genom att ge alla barn lika mycket uppmärksamhet och talutrymme samt pratar om vilka som är närvarande men även frånvarande för att även inkludera dessa barn i gruppen.

Utvärdering och uppföljning

Vi arbetar under året kontinuerligt med kartläggning av verksamheten samt för diskussioner kring åtgärder.

Planen uppdateras varje år.

Alla pedagoger ska känna sig delaktiga i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering.

Nya mallen (se Bilaga 1)

Den nya mallen för att dokumentera aktiva åtgärder mot kränkande behandling och diskriminering kommer att introduceras och börja användas under 2018.

Bilaga 1

**Dokumentation över aktiva åtgärder mot
diskriminering och plan mot kränkande
behandling - mall**

Förskola/enhet: _____

Utvärdering av föregående års arbete:

--

Ansvarig:	Utvärderingen ska vara klar:	Så har medarbetare, barn och vårdnadshavare gjorts delaktiga:

1. Undersök

Identifierade risker för diskriminering i samband med samtliga grunder och kränkande behandling, samt hinder för barns lika rättigheter och möjligheter.

Risker/hinder kopplat till diskrimineringsgrund

Ansvarig:	Undersökningen ska vara klar:	Så har medarbetare, barn och vårdnadshavare gjorts delaktiga:
-----------	-------------------------------	---

2. Analys

Reflektera, analysera och dra slutsatser om varför det ser ut som det gör utifrån tidigare undersökning. Ev. kan fler undersökningar behöva göras.

Varför ser det ut som det gör?

Ansvarig:	Analysen ska vara klar:	Så har medarbetare, barn och vårdnadshavare gjorts delaktiga:
-----------	-------------------------	---

3. Åtgärda

Genomföra främjande och förebyggande åtgärder utifrån undersökningen.

Att undanröja risker/hinder som har upptäckts i undersökningen

Sätt upp kortsiktiga och långsiktiga mål

Konkreta åtgärder

Mål:

Ansvarig	Åtgärderna ska vara genomförda:	Så har medarbetare, barn och vårdnadshavare gjorts delaktiga:

4. Följ upp och utvärdera

Följ upp, utvärdera arbetet med undersökningen, analysen och åtgärderna. Måluppfyllelse avseende långsiktiga och kortsiktiga mål.

Använd erfarenheterna i den nya undersökningen nästkommande år. (steg 1).

Ansvarig:	Uppföljningen ska vara klar:	Så har medarbetare, barn och vårdnadshavare gjorts delaktiga:
-----------	------------------------------	---

Dokumentation över aktiva åtgärder

1. Undersök

Vilka risker/hinder ser vi med situationen – kopplat till diskrimineringsgrunder?

Hur tar vi reda på om detta är ett mönster eller slump?

Hur/när/vem dokumenterar

2. Analysera

Orsak till upptäckt risk/hinder?

Rutiner, dokument, normer och attityder hos vuxna/barngrupp?

Hur/när/vem dokumenterar?

3. Åtgärda

Vilka främjande och förbyggande åtgärder ska vi genomföra?

Vilka långsiktiga/kortsiktiga mål sätter vi?

Hur/när/vem dokumenterar?

4. Följ och utvärdera

Har målen uppnått? Varför/varför inte?

Hur går vi vidare?

Hur/när/vem dokumenterar?